

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุป การวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางสังคม และเศรษฐกิจของคณะกรรมการ 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ 3) การดำเนินงานของคณะกรรมการ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการ บริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยนี้คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 13 ศูนย์ จำนวน 273 คน เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ (check list) คำถามแบบปลายเปิด (open –ended question) คำถามแบบปลายปิด (closed –ended question) และ คำถามที่กำหนดให้ตอบตามมาตรวัดแบบประมาณค่า (rating scale) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

1.3 สรุปผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1.3.1 สภาพทางสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

สภาพทางสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.2 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.70 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และมีตำแหน่งทางสังคมเป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

1.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

สภาพทางเศรษฐกิจ พบว่า ส่วนใหญ่มีเงินเดือนประจำ รองลงมาทำนา และส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจการค้าเป็นอาชีพรอง รายได้จากการประกอบอาชีพในครัวเรือนเฉลี่ย 310,459.49 บาท มีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 236,865.57 บาท

1.3.3 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวม และแหล่งข้อมูลข่าวสาร 3 ประเภท ตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ สื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อกิจกรรม ดังนี้

1) สื่อบุคคล พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้รับความรู้จากสื่อบุคคลในระดับค่อนข้างมากจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร รองลงมาในระดับปานกลาง จากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เกษตรอำเภอ เกษตรกรผู้นำ หมอดินอาสา นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ และเพื่อนบ้าน

2) สื่อมวลชน พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้รับความรู้จากสื่อมวลชนในระดับปานกลาง จากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ แผ่นพับ วารสารทางการเกษตร และหอกระจายข่าว นอกจากนี้ได้รับระดับน้อย จากอินเทอร์เน็ต

3) สื่อกิจกรรม พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้รับความรู้จากสื่อกิจกรรมในระดับปานกลาง จากการประชุม การอบรม การสัมมนา การสาธิต และการศึกษาดูงาน นอกจากนี้ได้รับระดับน้อย จากคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

1.3.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโดยประเด็นที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 90.0 มีความรู้ความเข้าใจใน 7 ประเด็น ได้แก่ ศูนย์ฯ จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลการเกษตร และศูนย์กลางในการให้บริการด้านการเกษตรของชุมชน ภายใต้คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ศูนย์ฯ ประกอบด้วย ที่ทำการศูนย์ฯ ข้อมูลคณะกรรมการ แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล จุดถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือจุดสาธิต และสมาชิกคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีหน้าที่จัดการเรียนรู้/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และให้บริการทางด้านการเกษตร คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนพัฒนาการเกษตรตามแผนพัฒนาตำบล คณะกรรมการศูนย์ฯ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ จุดถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือจุดสาธิตการเกษตร พิจารณาคัดเลือก จากฟาร์มของเกษตรกรที่ดำเนินการจนประสบผลสำเร็จในอาชีพ โดยมีเกษตรกรเจ้าของจุดสาธิตเป็นวิทยากรเกษตรกร คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ไม่ต้อง

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้แก่ประชาชนรับทราบและเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ร้อยละ 81 - 90 มีความรู้ความเข้าใจใน 15 ประเด็น ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จัดให้มีการประชุมประจำเดือนทุกเดือน เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ศูนย์ฯ ไม่ได้เป็นศูนย์รวมเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดด้วยตนเองในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการจัดทำ/ปรับปรุง แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลกับแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีหน้าที่จัดทำข้อมูลการเกษตร โดยจัดเก็บ สำรวจ ตรวจสอบ เผยแพร่และใช้ประโยชน์ของข้อมูลในการพัฒนาการเกษตรในตำบล คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของผู้ประสบภัยธรรมชาติ การสำรวจข้าวนาปี นาปรัง และข้อมูลการเกษตรอื่นๆ การจัดทำข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ฯ เป็นหน้าที่ของเลขานุการแต่ผู้เดียว คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ไม่ได้เป็นผู้นำและแกนหลักในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเพื่อพัฒนาตำบลและหมู่บ้าน คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ไม่ได้มีหน้าที่ติดตาม/เฝ้าระวัง/รายงานเดือนภัยธรรมชาติ ศัตรูพืช และภัยเศรษฐกิจ และแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอทราบ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ต้องติดตาม/นิเทศ/ให้คำปรึกษา แก่เกษตรกร คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ดำรงตำแหน่งตามวาระ 1 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วจะไม่สามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการได้อีก ศูนย์ฯ ให้ความสำคัญกับหน่วยงานที่รับผิดชอบมากกว่าให้ความสำคัญกับชุมชน คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จัดประชุมพิจารณาผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ทุกเดือนอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง ในการพิจารณากิจกรรม/โครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย และติดตามประเมินผล การดำเนินงานของกลุ่ม/เครือข่าย การแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม เป็นการสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้ แต่ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนตัดสินใจทางเลือกอาชีพด้วยตนเอง และคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ไม่มีหน้าที่ประสานงานจัดหางบประมาณ และบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์ฯ

ส่วนประเด็นที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนน้อย คือ น้อยกว่าร้อยละ 80.0 มีความรู้ความเข้าใจใน 3 ประเด็น ได้แก่ โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 16 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สถาบันเกษตรกร อาสาสมัครเกษตร ผู้แทนหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นเลขานุการและนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ คือ จัดตั้ง สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาการเกษตรตามความต้องการของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และกลไกในการขับเคลื่อนการทำงานของศูนย์ฯ

โดยใช้การประชาคม นอกจากนี้ผลการวิจัยยัง พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ระดับมาก

1.3.5 การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ระดับปานกลางในภาพรวม และระดับค่อนข้างมากในการดำเนินงานอีก 3 ด้าน ตามลำดับ ได้แก่ ด้านการสนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกร ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และด้านการกิจความรับผิดชอบของคณะกรรมการศูนย์ฯ นอกจากนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ มีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับปานกลาง

สำหรับประเด็นย่อยที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ระดับค่อนข้างมาก 26 ประเด็น ได้แก่ 1) สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยให้บริการทางด้านการเกษตร 2) ประชุมทุกเดือน เพื่อพิจารณากิจกรรม/โครงการ การวางแผนการปฏิบัติงานและติดตามงาน 3) ประสาน/สนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร 4) วิเคราะห์ข้อมูลกับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ กลุ่ม/เครือข่าย และ อปท. 5) แจ้งเรื่องให้สำนักงานเกษตรอำเภอทราบเมื่อเกิดภัยต่างๆ ในพื้นที่ 6) ปรับปรุงข้อมูลของศูนย์ฯ ให้เป็นข้อมูลปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อเป็นข้อมูลทางการเกษตร 7) พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการที่ได้งบประมาณ 8) สนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มกิจกรรมต่างๆ 9) พิจารณาคัดเลือกจุดสาธิตของศูนย์ฯ 10) พิจารณาคัดเลือกพื้นที่เพื่อเข้าร่วมโครงการที่ได้รับงบประมาณ 11) จัดทำข้อมูลการเกษตร โดยจัดเก็บสำรวจตรวจสอบ เผยแพร่ และใช้ประโยชน์ของข้อมูลในการพัฒนาการเกษตรในตำบล 12) กระตุ้นผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ปัญหาการผลิต การส่งเสริมอาชีพ และการตลาด 13) เป็นที่ปรึกษากลุ่ม/เครือข่าย 14) พิจารณาคัดเลือกวิทยากรเกษตรประจำจุดสาธิต 15) สนับสนุนการเกิดเครือข่าย โดยให้มีเวทีพบปะเพื่อประสานเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม 16) รายงานข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ตามแบบจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลศูนย์ฯ 17) ร่วมในการเตือนภัยต่างๆ แก่เกษตรกร 18) ชี้แจงแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 19) ประสานสนับสนุน และผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามแผนงานของกลุ่ม/เครือข่าย 20) บริหารจัดการโครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ 21) เสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เข้าสู่เวทีประชาคมในระดับตำบล เพื่อปรับปรุงเป็นแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาท้องถิ่น 22) รวบรวม/จัดเก็บ/วิเคราะห์/ประมวลผล และเรียบเรียงเป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติงาน ในส่วนที่ได้รับมอบหมาย ทั้งด้าน พืช ประมง ปศุสัตว์ 23) พิจารณาจัดทำข้อตกลงในการแบ่งบทบาทหน้าที่

ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ 24) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่ม/เครือข่าย 25) จัดทำ
 ผู้รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานศูนย์ฯ 26) ประชาสัมพันธ์ แนวทางการดำเนินงานของ
 ศูนย์ฯ ผ่านเวทีประชาคม การประชุม หอกระจายข่าว และสื่อต่างๆ

ส่วนประเด็นย่อยที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการดำเนินงานตามบทบาท
 หน้าที่ ระดับปานกลาง 22 ประเด็น ได้แก่ 1) กำหนดแผนการปฏิบัติงานประจำศูนย์ฯ เพื่อกำหนด
 เป้าหมายการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรประจำปี 2) สรุป/รายงานผล การดำเนินงานของศูนย์
 ประจำปี ทางเอกสาร 3) จัดทำแผนการปฏิบัติงานศูนย์ฯ 4) สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ
 ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร 5) การประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและบทบาทของ
 ศูนย์ฯ ผ่านเกษตรกรที่มาใช้บริการศูนย์ฯ /หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง 6) ติดตามตรวจสอบความ
 ถูกต้อง การปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนและประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการ 7) รวบรวมข้อมูล
 พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทางการเกษตรในชุมชน/หมู่บ้าน (กายภาพ/ชีวภาพ/เศรษฐกิจ/สังคม)
 8) สรุปปัญหาและจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหาหลักด้านการเกษตร 9) จัดทำโครงการเสนอ
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุน ในกรณีที่ปัญหาดังกล่าว ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับ
 ท้องที่ 10) เสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลที่ผ่านการ บูรณาการแล้ว ให้องค์กรปกครอง
 ท้องถิ่นใช้หรือหน่วยงานอื่นเพื่อพิจารณาหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณในพื้นที่ 11) จัด
 กระบวนการเรียนรู้ในเวทีของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ 12) จัดทำ ทำเนียบผู้รู้/วิทยากรเกษตรกร
 และคลังความรู้แก่เกษตรกร 13) รวบรวมปัญหาความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
 14) เสนอแผนงานที่เกินศักยภาพของ อปท. เข้าสู่แผนพัฒนาระดับอำเภอ/จังหวัด 15) ติดตามการ
 ปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ประจำสัปดาห์
 ประจำเดือน และประจำปี 16) ประสานงานจัดหางบประมาณ และบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์ฯ
 17) จัดทำบอร์ดิทรรศการ ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ 18) วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ปัญหา
 ความต้องการของชุมชนในเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ที่ อปท. จัดขึ้น เพื่อปรับปรุงแผนพัฒนา
 การเกษตรของหมู่บ้าน 19) วางแผนการประชาสัมพันธ์ของศูนย์ฯ 20) บันทึกข้อมูลเกษตรกรที่มา
 รับบริการจากศูนย์ฯ/ให้คำปรึกษาแนะนำ 21) พิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนและ
 ปรับปรุงการให้บริการจากข้อคิดเห็น และ 22) รวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้รับฟังความคิดเห็น และ
 ความคิดเห็นจากผู้มารับบริการศูนย์ฯ

1.3.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

1) ปัญหา

ระดับปัญหาในการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีปัญหาระดับค่อนข้างน้อย โดยมีระดับความรุนแรงของปัญหาในระดับปานกลาง 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ และด้านการประชาสัมพันธ์ และมีระดับความรุนแรงของปัญหาในระดับค่อนข้างน้อย 4 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ด้านการสนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกร ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และด้านการกิจจความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการศูนย์ฯ

สำหรับประเด็นย่อยที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีปัญหาในการดำเนินงานระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ขาดงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์ฯ 2) แผนไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ 3) การเผยแพร่กิจกรรมศูนย์ฯ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ให้นุคคลภายนอกทราบมีน้อย และไม่ได้มีการให้ความสำคัญจากบุคคลที่มีหน้าที่ดำเนินการโดยตรงในระดับนโยบาย และ 4) ขาดการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

2) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริการศูนย์ฯ เสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานเกษตรอำเภอ ควรมีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อเสนอขอรับงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับคณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างชัดเจน คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพในเรื่องบทบาทหน้าที่ในแต่ละด้าน โดยการเข้ารับการฝึกอบรม/ดูงาน เลขานุการศูนย์ฯ ควรเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (สบกต.) กับหน่วยงานภายนอก หน่วยงานราชการ ควรสนับสนุนวารสาร/เอกสารเผยแพร่ทางการเกษตรที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันกับ สบกต. อย่างต่อเนื่อง ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ และควรมีการประเมินผลงานส่งเสริมการเกษตรของ สบกต. จากหน่วยงานภายนอก

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 สภาพทางสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

1) คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และมีอายุเฉลี่ย 51.70 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา ธารมดี (2551: 96) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง สมนึก คงชู (2552: 85) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดนนทบุรี ปิ่นอนงค์ วงศ์บุญ (2553: 81) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในจังหวัดมุกดาหาร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร ค้อมกลาง (2554: 37) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 51.23 ปี ทั้งนี้การที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีอายุเฉลี่ยมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป อาจเป็นเพราะโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีผู้แทนซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนในการทำหน้าที่ โดยแต่งตั้งผู้นำหมู่บ้านตั้งแต่เริ่มก่อตั้งศูนย์ฯ แล้วเป็นคณะกรรมการตลอดมา ดังนั้นเพื่อเปิดโอกาสให้กับคนรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จึงควรกำหนดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งไม่เกิน 5 ปี

2) คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของอาภาภรณ์ ชูเกียรติศิริ (2552: 99) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดนครนายก และสมนึก คงชู (2552: 101) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดนนทบุรี พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และประถมศึกษาปีที่ 4 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีระดับการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดหรือสูงกว่า และมีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จากผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จึงมีความหลากหลายทางการศึกษา

2.2 สภาพทางเศรษฐกิจของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

2.2.1 คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักซึ่งมีเงินเดือนประจำ และมีอาชีพรองประกอบธุรกิจการค้า เนื่องจากคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ เป็นผู้นำที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และข้าราชการบำนาญ ซึ่งได้รับเงินเดือนด้วยจึงส่งผลดีในเรื่องของการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ จะทำให้ง่ายในการประสานเพื่อสนับสนุนการพัฒนา แต่ควรจัดสรรการแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมกับศูนย์บริการ เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นดังกล่าวมีบทบาทในเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากงานส่งเสริมการเกษตรด้วย

2.2.2 คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีรายได้จากการประกอบอาชีพในครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 310,459.49 บาท หรือเดือนละ 25,871.62 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของสมนึก คงชู และมีรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 236,865.57 บาท หรือเดือนละ 19,738.80 บาท ทำให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีเงินออมจากรายได้มากกว่ารายจ่าย เฉลี่ยเดือนละ 6,132.83 บาท เนื่องจากคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เป็นตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน จึงเป็นผู้ที่มีสภาพเศรษฐกิจค่อนข้างดี ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เนื่องจากไม่ส่งผลกระทบในเรื่องรายได้ของคณะกรรมการศูนย์ฯ แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคอยตรวจสอบการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนา มิให้ได้รับเฉพาะคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพียงอย่างเดียว ต้องมีการกระจายการพัฒนาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในทุกระดับ

2.3 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

กรรมการบริหารศูนย์ฯ

แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ พบว่า สื่อบุคคลเป็นแหล่งข่าวสารในการกระจายความรู้ที่ดีที่สุด ผ่านทางนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล เพราะเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดในการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ทำให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว สื่อกิจกรรมประเภทคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้รับความรู้ข่าวสารระดับน้อยเพราะการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมดังกล่าวมีน้อยมาก และสื่อมวลชนประเภทอินเทอร์เน็ตนั้น คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้รับความรู้ข่าวสารระดับน้อย เพราะคณะกรรมการศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี ทำให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้น้อย ตลอดจนไม่ถนัดในการเรียนรู้และใช้คอมพิวเตอร์

2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ พบว่า โดยเฉลี่ยมีความรู้ระดับมาก ส่วนประเด็นที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนน้อย (ร้อยละ 73 - 75) มีความรู้ความเข้าใจใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 16 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจาก อปท. สถาบันเกษตรกร อาสาสมัครเกษตรกร ผู้แทนหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นเลขานุการและนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง 2) หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ คือ จัดตั้ง สนับสนุน การดำเนินงานกองทุนพัฒนาการเกษตร ตามความต้องการของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และ 3) กลไกในการขับเคลื่อนการทำงานของศูนย์ฯ โดยการใช้การประชุม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ขาดความรู้ในเรื่องโครงสร้างบทบาทหน้าที่ และกลไกในการขับเคลื่อนการทำงาน ในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ตามคู่มือการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ดังนั้น จึงควรมีการจัดอบรม เวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2.5 การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

1) การดำเนินงานระดับค่อนข้างมาก พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นว่ามีระดับการดำเนินงานค่อนข้างมากในการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุน และช่วยเหลือเกษตรกร ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และด้านภารกิจความรับผิดชอบของคณะกรรมการศูนย์ฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิศิษฐ์ สิทธิเกสร (2550: 61-62) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารในการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก ในประเด็นด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ ด้านภารกิจความรับผิดชอบของคณะกรรมการศูนย์ฯ และด้านการสนับสนุน และช่วยเหลือเกษตรกร และสุขสัจฉลย์ เมลิตทอง (2554: 103) ศึกษาเรื่อง ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับการดำเนินงานด้านต่างๆ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีตำแหน่งในสังคม โดยเฉพาะผู้นำที่เป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. สมาชิกเทศบาล ซึ่งทราบถึงบทบาทของตนเองว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงไร จึงง่ายต่อการประสานเพื่อสนับสนุนการพัฒนา สามารถทำให้บทบาทในการพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นผลดีในการสร้างโอกาสสำหรับการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เพราะการที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของ

คนนั้น จะเป็นการช่วยให้บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมอย่างที่ตนและผู้เกี่ยวข้องกับการนั้นคาดหวังไว้

2) การดำเนินงานระดับปานกลาง พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นว่ามีระดับการดำเนินงานปานกลางในภาพรวม และในการดำเนินงานอีก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นอนงค์ วงศ์บุญ (2553: 84-85) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ด้านการจัดเวทีชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และด้านการประชาสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ เห็นว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ความพึงพอใจหน้าที่ และติดภารกิจการประกอบอาชีพของตนเอง จึงให้ความสำคัญและดำเนินงานในบทบาทดังกล่าวในระดับปานกลาง

2.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีปัญหาระดับค่อนข้างน้อยในภาพรวม โดยมีระดับความรุนแรงของปัญหาในระดับปานกลาง 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1) ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ โดยมีปัญหาค่อนข้างมากในประเด็นย่อย คือ ขาดงบประมาณในการจัดทำบอร์ดนิทรรศการ/ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการเสนอแผนงานโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปี

2) ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยมีปัญหาระดับปานกลาง ในประเด็นย่อย คือ ขาดงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์ฯ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ไม่มีการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ ตลอดจนบุคลากรในการพัฒนาและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ฯ

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัย มีประเด็นเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

1) กรมส่งเสริมการเกษตร

(1) การศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ฯ ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามภารกิจกับบุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

(2) การศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสื่อมวลชนประเภทอินเทอร์เน็ตได้รับความรู้ข่าวสารระดับน้อย ดังนั้น ควรเตรียมความพร้อมให้มีการอบรมเทคโนโลยีด้านการสำรวจระยะไกล (Remote Sensing) แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และสนับสนุนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์แก่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น

2) สำนักงานเกษตรจังหวัด

การศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น เสนอแผนงานที่เกินศักยภาพของ อปท. เข้าสู่แผนพัฒนาระดับอำเภอ/จังหวัด ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรมีการสนับสนุนส่งเสริม และประสานการทำงานตามภารกิจที่ถ่ายโอน และบันทึกข้อตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด

3) สำนักงานเกษตรอำเภอ

(1) การศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น จัดกระบวนการเรียนรู้ในเวทีของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการดำเนินงานในประเด็น ขาดการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรจัดประชุมชี้แจงเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทุกๆปี เพื่อพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และผู้เกี่ยวข้อง

(2) การศึกษาพบว่าการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรเข้าสู่แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนอบรมให้ความรู้ในการจัดทำแผนกับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

(3) การศึกษาพบว่าการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น กำหนดแผนการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ส่งเสริมการเกษตรประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรกำกับ/ดูแล ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบประจำตำบล ดำเนินงานในฐานะเลขานุการศูนย์ฯ

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1) การศึกษาพบว่าการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีปัญหาค่อนข้างมากในประเด็นย่อยคือ ขาดงบประมาณในการจัดทำอัตรากำลัง/ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นตามมาตรฐานข้อมูลประจำศูนย์ฯ ที่กำหนด และบุคลากร รวมถึงการจัดทำข้อมูล เอกสาร และสื่อให้กับศูนย์ฯ เพื่อให้มีการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

(2) การศึกษาพบว่าการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีปัญหาระดับปานกลางในประเด็น แผนไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการเกษตรเฉพาะ

5) ภาคเอกชน

การศึกษาพบว่าการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น ประสานงานจัดหางบประมาณ และบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรให้การสนับสนุนในเรื่อง งบประมาณ เทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึงปัจจัยการผลิตกับจุดสาธิต/จุดถ่ายทอดเทคโนโลยีของศูนย์ฯ ตลอดจนความรู้วิชาการด้านต่างๆ

3.1.2 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

(1) การศึกษาพบว่าการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น เสนอแผนพัฒนาการเกษตรในระดับตำบลที่ผ่านการบูรณาการแล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้หรือหน่วยงานอื่นเพื่อพิจารณาแหล่งสนับสนุนงบประมาณในพื้นที่ อยู่ใน

ระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรเสนอแผนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

(2) การศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีปัญหาระดับปานกลางในประเด็น การเผยแพร่กิจกรรมศูนย์ฯ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ให้นุคคลภายนอกทราบมีน้อย และไม่ได้รับการให้ความสำคัญจากบุคคลที่มีหน้าที่ดำเนินการโดยตรงในระดับนโยบาย ดังนั้น ควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้ประชาชนทราบทุกช่องทาง และเผยแพร่ข้อมูลการเกษตรเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น

(3) การศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น จัดทำโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนในกรณีที่ปัญหาดังกล่าว ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ฯ

(4) การศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทางการเกษตรในชุมชนหมู่บ้าน (ภาพถ่าย/ชีวภาพ/เศรษฐกิจ/สังคม) ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศการเกษตรให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการจัดทำแบบสำรวจ และจัดเก็บข้อมูลที่เป็นเอกภาพเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาศักยภาพและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

3.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันในการสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของท้องถิ่นต่อไป

3.2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาการถ่ายทอดความรู้วิทยากรในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่อไป

3.2.5 ควรศึกษาเกี่ยวกับประเด็นข้างต้นของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดอื่น ๆ

